

POLTAVA UNIVERSITY OF
ECONOMICS AND TRADE

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТАТЕЙ МАГІСТРІВ

Полтава
2022

УДК 339.1+640+664+37+657+005+004+80(062.552)

3-41

Друкується відповідно до Наказу по університету № 173-Н від 05 вересня 2022 р.

Редакційна колегія:

Головний редактор – **О. О. Нестуля**, д. і. н., професор, ректор Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» (ПУЕТ).

Заступник головного редактора – **Н. С. Педченко**, д. е. н., професор, перший проректор ПУЕТ.

Відповідальний секретар – **Н. І. Манжура**, завідувач науково-організаційного відділу ПУЕТ.

Відповідальні редактори:

О. В. Гасій, к. е. н., доцент, директор Навчально-наукового центру забезпечення якості вищої освіти ПУЕТ;

С. В. Гаркуша, д. т. н., професор, в. о. директора Навчально-наукового інституту міжнародної освіти ПУЕТ;

А. С. Ткаченко, к. т. н., доцент, директор Навчально-наукового інституту денної освіти ПУЕТ;

В. Л. Шимановська, директор Навчально-наукового інституту заочно-дистанційного навчання ПУЕТ;

Л. М. Діденко, в. о. директора Центру інформаційного забезпечення освітнього процесу ПУЕТ.

Члени редакційної колегії:

А. В. Артеменко, к. е. н., доцент, завідувач кафедри міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин ПУЕТ;

Н. М. Бобух, д. філол. н., професор, завідувач кафедри української, іноземних мов та перекладу ПУЕТ;

В. Л. Іщенко, к. філол. н., доцент завідувач кафедри ділової іноземної мови ПУЕТ;

Т. В. Капліна, д. т. н., професор, завідувач кафедри готельно-ресторанної та курортної справи ПУЕТ;

Т. А. Костишина, д. е. н., професор, завідувач кафедри управління персоналом, економіки праці та економічної теорії ПУЕТ;

Ю. С. Матвієнко, к. п. н., проректор з науково-педагогічної роботи ПУЕТ;

А. І. Мілька, к. е. н., доцент, завідувач кафедри бухгалтерського обліку і аудиту ПУЕТ;

О. В. Ольховська, к. ф.-м. н., завідувач кафедри комп'ютерних наук та інформаційних технологій ПУЕТ;

І. М. Петренко, д. і. н., професор, завідувач кафедри педагогіки та суспільних наук ПУЕТ;

О. В. Яріш, к. е. н., доцент, завідувач кафедри фінансів та банківської справи ПУЕТ.

Збірник наукових статей магістрів. – Полтава : ПУЕТ, 3-41 2022. – 268 с.

ISBN 978-966-184-435-2

У збірнику представлено результати наукових досліджень магістрів спеціальностей: Готельно-ресторанна справа; Економіка; Комп'ютерні науки; Міжнародні економічні відносини; Облік і оподаткування; Освітні педагогічні науки; Філологія; Фінанси, банківська справа та страхування.

УДК 339.1+640+664+37+657+005+004+80(062.552)

Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.

За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу ПУЕТ заборонено.

© Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі», 2022

ISBN 978-966-184-435-2

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ ФІЛОЛОГІЯ

Освітня програма «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська»

Алан Д. М., Іщенко В. Л.

Особливості перекладу англомовного художнього
тексту українською мовою (на матеріалі твору
Джона Грішема «Острів Каміно») 213

Добринь А. О., Іщенко В. Л.

Особливості перекладу кольорів на українську мову 217

Калінічева А. В., Іщенко В. Л.

Вплив перекладу на відображення
історії та характери персонажів на
матеріалі роману Лі Бардуга «Шістка Воронів»..... 221

Левашко Є. О., Іщенко В. Л.

Особливості американського гумору та специфіка його
перекладу (на прикладі комедійного серіалу
«Дві дівчини без копійчини»)..... 225

Лук'янова В. В., Сухачова Н. С.

Переклад української поезії англійською мовою:
від класиків до сучасності 230

Нос Ю. О., Опанасенко В. В.

Труднощі перекладу поетичних творів 237

Трибрат Б. В., Опанасенко В. В.

Особливості перекладу юридичної термінології
(на прикладі телесеріалу «Форс-мажори») 241

Шпигун А. О., Стеценко В. В.

Проблеми перекладу мультиплікаційних фільмів..... 243

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ ФІЛОЛОГІЯ

**Освітня програма «Германські
мови та літератури (переклад включно),
перша – англійська»**

УДК 81'37:[811:111:33]

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛОМОВНОГО ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ (НА МАТЕРІАЛІ ТВОРУ ДЖОНА ГРІШЕМА «ОСТРІВ КАМІНО»)

***Алан Д. М.,** магістр спеціальності Філологія освітня програма
«Германські мови та літератури (переклад включно), перша –
англійська»*

***Іщенко В. Л.,** к. філол. н., доцент, завідувач кафедри ділової
іноземної мови*

Анотація. У статті проведено порівняльний аналіз твору Дж. Грішема «Острів Каміно» та його перекладу українською мовою. У ході дослідження описано й класифіковано основні типи перекладацьких трансформацій. Зроблено висновки статистичних даних. Практична цінність результатів дослідження полягає у можливості їх використання при перекладі текстів художнього стилю.

Ключові слова: генералізація, конкретизація, перекладацькі трансформації, пермутація, художній стиль.

Abstract. The article provides a comparative analysis of the book by J. Grisham “Camino Island” and its translation into Ukrainian. As a result of the research the basic types of the translational transformations have been singled out and described. Conclusions have been made regarding statistical data. The practical value of the research results is impossible in the possibility of their use in the translation of certain texts.

Keywords: generalization, concretization, translational transformations, permutation, artistic style.

Постановка проблеми. Сучасне життя неможливо уявити без художньої літератури. Саме завдяки перекладачам ми може

поринути в книги авторів з різних куточків світу. Тому перед перекладачами стоїть задача влучно та адекватно перекласти текст з використанням перекладацьких трансформацій. Переклад – не легка справа, адже потрібно якомога точно передати інформацію, яку хотів донести автор оригіналу до читача.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Теоретичною базою даного дослідження стали праці вітчизняних та закордонних лінгвістів з теорії та практики перекладу. Проблеми особливостей дослідження перекладу текстів художньої літератури висвітлені в роботах таких дослідників, як Т. Б. Козак [4], В. В. Коптілов [5], О. М. Линтвар [6], С. Ревуцька, Т. Жужгіна-Аллахвердян, В. Введенська, С. Остапенко, Г. Удовіченко [7].

Формулювання мети. Мета нашого дослідження полягає у вивченні перекладацьких трансформацій, використаних при перекладі з англійської мови (мови оригіналу) на українську (мову перекладу) твору Дж. Грішема «Острів Каміно».

Виклад основного матеріалу дослідження. У сучасному світі переклад є одним з основних чинників людського спілкування. Інформаційний простір – безмежний. Книги, новини, фільми, статті та газети доступні завдяки перекладачам без будь-яких мовних бар'єрів.

Переклад – це відтворення тексту оригіналу іншою мовою зі збереженням єдності змісту і форми тексту оригіналу [1]. Завдання перекладача полягає в тому, щоб донести до читача всі нюанси стилю автора.

Одна зі складностей художнього перекладу полягає у тому, що у ньому беруть участь принаймні три особи – письменник, перекладач, читач, і роль кожного з них є дуже особливою. Процес перекладу прози чи поезії – це справжня творчість, мистецтво, на шляху продукування якого, перекладач стикається зі значною кількістю перекладацьких проблем, що вимагають найвіртуознішої майстерності для їх вирішення [3, с. 4].

До особливостей перекладу літературних творів відносять те, що перекладач повинен передати індивідуальність стилю автора та зберегти атмосферу сюжету.

Перекладач повинен не тільки досконало знати іноземну мову, але й володіти методами та прийомами, які забезпечують перехід від мови оригіналу до мови перекладу.

Перетворення, при якому відбувається перехід від одиниць мови оригіналу до одиниць мови перекладу, називається перекладацькою трансформацією. Вони представляють собою особливий вид міжмовного переказу, який суттєво відрізняється від трансформацій у межах однієї мови [4].

Загалом перекладацькі трансформації, які використовуються при перекладі художніх творів можна умовно поділити на 5 груп:

- 1) лексичні (транслітерація, транскрибування, калькування);
- 2) лексико-семантичні (конкретизація, генералізація, семантична модуляція, логізація, синонімічне розрізнення (диференціація));

- 3) граматичні (послідовний буквальний переклад, членування речення, об'єднання речень, граматичні заміни (заміна частини мови, граматичної форми, члена речення));

- 4) лексико-граматичні (додавання або вилучення/опущення слів, антонімічний переклад, компенсація, цілісне перетворення, змістовий розвиток, еквівалентна заміна, описовий переклад);

- 5) стилістичні (стилізація, змінення акценту, лексико-семантичні зміни на основі метонімії та метафори).

При аналізі текстів англійською та українською мовами нами виявлено, що перекладачем використано 64 випадки пермутації що складає 32 % проаналізованого матеріалу. Наприклад:

Again, I haven't been back to the island since she died and that was eleven years ago.

Але, якщо ви не забули, після її загибелі я жодного разу не була на острові, тобто минуло вже принаймні одинадцять років.

Також перекладачем було використано транслітерацію при перекладі (загалом – 32 випадки), що складає 16 % відібраного матеріалу. Наприклад:

The building was on the corner of Third and Main Street in the heart of Santa Rosa.

Будівля розташовувалася на розі Третьої вулиці й Мейн-стрит у самому центрі Санта-Рози.

Також перекладач застосував 59 випадків об'єднання речень, що складає 29,5 % проаналізованого матеріалу. Наприклад:

The traffic slowed considerably. After three weeks in business, Bruce was beginning to wonder if he'd blundered badly.

Потік відвідувачів значно зменшився, і за три тижні Брюс почав замислюватися, чи не було це все однією великою помилкою.

Висновки. Отже, в результаті дослідження можна зробити висновок, що найпоширенішими трансформаціями при перекладі виявилася пермутація (32 % проаналізованого матеріалу), об'єднання речень (29,5 % проаналізованого матеріалу) та транслітерація (16 % проаналізованого матеріалу).

Результати проведеного аналізу особливостей перекладу англomовного художнього тексту твору Джона Грішема «Острів Каміно» українською мовою не вичерпують усіх питань, пов'язаних із їх вивченням, проте можуть стати основою для проведення подальших наукових розвідок інших творів автора та їх перекладів.

Список використаних джерел

1. Балахтар В. В., Балахтар К. С. Адекватність та еквівалентність перекладу [Електронний ресурс]. URL: <http://www.confcontact.com/20110531/fk-balahtar.htm>.
2. Вступ до мовознавства зі змістовим модулем: вступ до перекладознавства [Електронний ресурс]. URL: <https://mix.sumdu.edu.ua/textbooks/3703/467714/index.html>.
3. Іщенко В. Л., Горбуньова С. О. Особливості передачі англomовних заголовків українською мовою з урахуванням адресованості тексту (на матеріалі епізодів телесеріалів): зб. наук. пр. / Лінгвістика. – № 1 (45) (2022). – Полтава: ЛНУ ім. Т. Шевченка, 2022 – С. 80–189. [Електронний ресурс]. URL: <http://elibrary.donnunet.edu.ua>.
4. Козак Т. Б. Особливості художнього перекладу. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологічна», Вип. 51, 2015.
5. Коптілов В. В. Актуальні питання українського художнього перекладу. Київ: Вид-во Київ. ун-ту, 1971.

6. Линтвар О. М. До проблеми художнього перекладу. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія : Філологічна – № 30, 2012.
7. Ревуцька С., Жужгіна-Аллахвердян Т., Введенська В., Остапенко С., Удовіченко Г. Особливості художнього перекладу: граматичний аспект : монографія / ДонНУЕТ. – Кривий Ріг : Вид. Р. А. Козлов, 2018. – 116 с.

УДК 81'37:[811:111]

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ КОЛЬОРІВ НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ

Добринь А. О., *магістр спеціальності Філологія освітня програма «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська»*

Іщенко В. Л., *к. філол. н., доцент, завідувач кафедри ділової іноземної мови*

Анотація. У статті на прикладі кольорової палітри Pantone розглянуто підхід до найменувань кольорів. Інститут кольору Pantone щорічно доповнює уніфікований каталог новими фарбами, з їх появою виникає потреба в створенні відповідної назви задля її ідентифікації. Перекладаючи той, чи інший колір варто звертати увагу на ряд факторів, які безпосередньо впливають на найменування кольору. Розмежування кольорів за назвою, та визначення їх походження, значення, використання дають змогу перекладачеві передати точність кольору.

Ключові слова: колір, відтінок, фарба, Система відповідності кольорів Pantone, назва, переклад.

Summary. The article discusses the approach to color names using the Pantone color palette as an example. The Pantone Color Institute annually supplements the unified catalog with new colors, their appearance arises a need to create an appropriate name for its identification. In the process of translating one or another color, it is worth paying attention to a number of factors that directly affect the name of the color. Distinguishing colors by name, and determining their origin, meaning, and use allows the translator to convey color accuracy.